Need an amazing tutor?

www.teachme2.com/matric

Collected and collated by

teachme2

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/
NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL V2

2023

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 70

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 39 bladsye.

Kopiereg voorbehou

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

INHOUDSOPGAWE

Kies TWEE afdelings.

AFDELING A: ROMAN **Beantwoord slegs EEN vraag.**		
VRAAGNOMMER	**PUNTE**	**BLADSYNOMMER**
1. *Kringe in 'n Bos*	35	4
2. *Die ongelooflike avonture van Hanna Hoekom*	35	7
3. *Meeulanders*	35	10
4. *Lien se Lankstaanskoene*	35	13
AFDELING B: DRAMA **Beantwoord slegs EEN vraag.**		
5. *Poppie – die drama*	35	17
6. *Paljas*	35	20
7. *Fiela se kind – die drama*	35	24
AFDELING C: KORTVERHALE **Beantwoord vrae oor TWEE kortverhale.**		
8. *Spieëlbeelde*		
8.1 "Rot in 'n val"	17	28
EN		
8.2 "Die weldoener"	18	30
AFDELING D: GEDIGTE **Beantwoord vrae oor TWEE gedigte.**		
9. *Verskuns vir Eerste Addisionele Taal*		
9.1 "Huiskat"	17	32
EN		
9.2 "Palimpses"	18	34

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

ALGEMENE NASIENRIGLYNE
• As 'n kandidaat in AFDELING A en B meer as een vraag beantwoord het, word net die eerste vraag per afdeling nagesien en 'n streep word deur die tweede vraag getrek. • Indien net TWEE vrae in EEN afdeling beantwoord is, word slegs die eerste vraag nagesien. • As 'n kandidaat twee antwoorde gee en die eerste antwoord is verkeerd, maar die tweede antwoord is reg, word die eerste antwoord nagesien en die tweede antwoord word geïgnoreer. • As antwoorde verkeerd genommer is, word die antwoorde volgens die nasienriglyne nagesien. • As 'n spelfout die betekenis van die antwoord beïnvloed, word die antwoord as verkeerd beskou. As die spelling nie die betekenis van die antwoord beïnvloed nie, word die antwoord as korrek beskou. • By aanhalings word spelfoute en leestekenfoute nie gepenaliseer nie, maar woordorde moet korrek wees. • As 'n kandidaat nie aanhalingstekens gebruik waar 'n vraag dit vereis nie, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. • By oop vrae verdien die rede/motivering die punt. GEEN punt word toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Kandidate hoef nie laasgenoemde te skryf indien die motivering JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE insluit/impliseer nie. As JA/NEE gestel is, moet die motivering daarby aansluit om die punt te verdien. • Indien die kandidaat antwoorde met Engelse woorde in gee, druk die Engelse woorde toe en kyk of dit die antwoord beïnvloed. Indien nie, sien die antwoord na. 'n Uitsondering is die Engelse terminologie of woordeskat in die voorgeskrewe werke. • Indien vergelyking, innerlike konflik, ironie, kontras, ooreenkoms, verskil, verband of verandering gevra word, verdien die kandidaat 1 punt indien slegs een kant gestel word en 2 punte indien albei kante gestel word. Indien die kandidaat se antwoord die verskil na beide kante omskryf, m.a.w. die een antwoord sluit beide kante in, word 2 punte toegeken. • Indien 'n verduideliking gevra word, moet die denkprosesse van die kandidaat gevolg word om te bepaal of die antwoord gegee is. Moenie slegs die eerste sin nasien nie. Indien 'n feitefout die argument beïnvloed of omvergooi, word daar nie verder gelees nie. Indien die feitefout onbenullig is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. • By aanhalings moet opdragte uitgevoer word, byvoorbeeld EEN WOORD beteken slegs een woord. Dit kan uitgelig word (aanhalingstekens, hoofletters, geglim, onderstreep). • Indien die kandidaat twee of meer feite moet gee, kan dit in ('n) sin(ne) of met koeëlpunte gegee word. Sien eerste twee feite na ongeag horisontaal of vertikaal.

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

AFDELING A: ROMAN

VRAAG 1: *KRINGE IN 'n BOS* – Dalene Matthee

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.1.1	Pictor	1
1.1.2	(Freek) Terblans	1
1.1.3	vernedering	1
1.1.4	dood	1
1.2	Die Bosmense het... • in 'n boom geklim. • hulle klere op die grond gegooi. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
1.3	Jozef bedoel dat Saul mal/simpel is/dinge dink wat onmoontlik is/anders as die Bosmense dink. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.4.1	B/Saul het vir die eerste keer ervaar dat olifante gevaarlik is.	1
1.4.2	D/Saul het besef dat die grootmense in leuens geglo het.	1
1.4.3	A/Saul se idee van die wêreld het verander toe hy sien hoe sy pa verneder word.	1
1.4.4	E/Saul het geleer dat die houtbesigheid 'n baie skewe sirkel is.	1
1.5	B/begrip vir sy broer gehad het.	1
1.6	• Jozef het ... ○ gedoen waarin hy geglo het. ○ sy gesin/familie altyd eerste gestel. ○ hard gewerk. ○ sy werk met trots gedoen. ○ as Bosmens 'n goeie voorbeeld gestel. • Jozef was 'n goeie oudste broer/het Saul se werk ligter gemaak/Saul beskerm. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.7	Die Bos was die Bosmense se hele wêreld. 'n Mens sou verwag dat Jozef alles in die Bos sou beskerm en bewaar.✓ Jozef se voorstel (om geld uit die olifante te maak) sou beteken dat hulle die olifante moes skiet/die Bos se natuurlike lewe uitroei.✓ *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	2

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.8	• Saul het nie ingepas nie. • Saul het nooit deel van die gesin gevoel nie. • Saul het nie soos sy pa (oor die Bos) gedink nie. • Saul en sy pa se verhouding was anders as Joram en Jozef se verhouding. • Saul en sy pa het mekaar nie goed verstaan/saamgestem oor dinge nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.9	Jozef het ... • 'n sukkelbestaan gevoer. • al armer geword. • 'n verkeerde besluit geneem om nie goud te delf nie. • in 'n posisie beland waar hulle bron van inkomste vernietig is/die Bos uitgekap is. • sy kind aan die dood afgestaan. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.10	Die skrywer wil **die leser voorberei** op die feit dat ... • daar later in die roman 'n spesiale band tussen Saul en Oupoot ontwikkel het/Oupoot Saul se dier-broer geword het. • Oupoot later in die roman altyd daar was/voor Saul kom staan het wanneer Saul deur moeilike tye gegaan het. • Saul later in die drama tydens al die belangrike gebeure in sy lewe vir Oupoot gesien het. • Saul vir Maska sou vra of 'n olifant 'n mens kon uitsoek om 'n band mee te hê. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.11	• Saul het mense na Crompton se hotel toe vervoer. • Saul het Kate in Meulbos raakgeloop. • MacDonald het geweier om hout van enige Barnard te koop. • Saul het in Swellendam gaan woon. *(Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeure wat op die korrekte plek is.)*	1 1 1 1
1.12	• Hulle het albei gevoel dat jy net moet afkap wat jy nodig het. • Oom Abraham het net die (gedeelte van die) boom afgekap wat hy wou gebruik. Saul wou hê die houtkappers moes net bome kap wat hulle nodig het./Saul het vir die delwers gesê om kreupelhout as brandhout te gebruik. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.13	D/Knysna die plek is waar hy die gelukkigste sou wees.	1
1.14.1	verander het	1

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.14.2	• Toe hulle ontmoet het, wou oom Abraham nie vir Saul inneem en leer meubels maak nie. • Oom Abraham is nou hartseer dat Saul moet gaan. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 1.14.1 moet reg wees om die punt by VRAAG 1.14.2 te verdien.)*	1
1.15	nie meer innerlike konflik gehad het nie.	1
1.16	• die Bos/die natuur/bome/olifante • goud/om te leer delf • om meubels te maak • Kate • lees/die biblioteek • die see/skepe/Pictor *(Enige DRIE of soortgelyk aan bogenoemde)*	3
1.17	• Saul sou net hout koop met die bosbewaarder se stempel op.✓ MacDonald sou enige hout koop.✓ • Saul sou 'n billike/regverdige/goeie prys vir die hout betaal.✓ MacDonald sou (baie) min betaal/die houtkappers uitbuit.✓ • Saul sou met geld betaal.✓ MacDonald sou met tabak, koffie en meel/goodfors betaal.✓ • Saul sou die hout aanvaar waarvoor hy gevra het.✓ MacDonald sou ander hout wou hê as waarvoor hy gevra het.✓ *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Verwys na die Algemene Nasienriglyne.)*	2
1.18	• Saul kon die grond bekostig/daarvoor betaal. • Saul het nie teruggekom om moeilikheid te maak nie. • Saul moes soos alle ander voornemende kopers behandel word. • Hulle moes besef het dat Saul se besigheid tot die dorp se voordeel kon wees. • Dit was verkeerd om teen Saul te diskrimineer net omdat hy uit die Bos gekom het. • Saul het baie hard gewerk om grond te kon bekostig. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.19	Dit wys op/**beklemtoon** ... • tydsverloop/verandering van Saul se ruimte. • die einde van Saul se tyd in Swellendam en die nuwe begin in Knysna. • die oorgang van Swellendam na Knysna. • dat daar 'n verandering in Saul se gemoed/gedagtes gekom het/dat Saul nou weet wat hy met die res van sy lewe wil doen. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.20	Ek sou ... • ook (soos Saul) my gevoelens onderdruk het/haar uitgelos het. • ek sou haar steeds gesien het/haar gevra het om te trou, al het haar pa dinge bemoeilik. • met haar probeer gesels het en my kant van die saak gestel het. • besef het dat jy nie van jou gevoelens kan weghardloop nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
		[35]

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG 2: *DIE ONGELOOFLIKE AVONTURE VAN HANNA HOEKOM* – Marita van der Vyver

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.1.1	Bitterberg	1
2.1.2	geskenke/presente/ontbyt/kos/oggendete	1
2.1.3	Gavin	1
2.1.4	grimeer *(aanvaar nie mooigemaak nie)*	1
2.2	Hanna het gevoel dat sy... • nie kon doen wat sy wou nie/ingeperk/vasgevang was in 'n gevangenis/tronk was/het gevoel sy was toegesluit/nie kon wegkom/ontsnap nie. • geforseer was om die hele tyd saam met ander mense te wees/nie. eintlik saam met die familie op die berg wou wees nie. • reg was toe sy gesê het dat die vakansie nie 'n goeie idee was nie/gedink het die uitkoms wat Mana wou hê, onrealisties was/dit nooit sou werk nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.3	Hanna se ma ...✓ • was nie soos ander ma's nie/het nie dieselfde dinge as ander ma's gedoen nie/het anders as 'n gewone ma opgetree. • se perspektief op die lewe was vreemd/eksentriek. • het snaaks aangetrek/dinge buite die gewone konvensies van die lewe gedoen. • het nie 'n normale werk gehad nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)* Hanna se ingewikkelde gesin ...✓ • was baie groot/uitgebreid. • het onder snaakse/onkonvensionele omstandighede ontstaan (proefbuisbaba). • se samestelling was anders as wat normaal is/bestaan uit half-broers en stiefbroers. • het haar gay-pa/moffie-pa ingesluit. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Let wel: EEN antwoord moet oor haar ma wees, en EEN antwoord oor die ingewikkelde gesin. Kandidaat kan ook voorbeelde van die andersheid noem.)*	2

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.4	• Hanna was bly dat sy nie self die foon beantwoord het nie.✓ Hanna was vies vir Mana dat sý die foon beantwoord het.✓ • Hanna sou nie geweet het hoe om op Gavin se oproep te reageer nie/wat om vir Gavin te sê nie.✓ Hanna het nie kans gehad om Gavin se aanbod van die hand te wys nie.✓ *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
2.5.1	D/Sy het die waarde van 'n groot gesin raakgesien.	1
2.5.2	C/Sy het die ander gaste die meeste verras.	1
2.5.3	E/Hy het almal laat lag omdat hy klere moes dra wat glad nie sy styl was nie.	1
2.5.4	A/Hy het almal beter leer ken omdat hy betrokke geraak het by aktiwiteite.	1
2.6	A/geen verhouding met Gavin gehad het nie.	1
2.7	Hanna ... • praat soos (baie) tieners praat/gebruik Engelse woorde/sleng/tipiese tienertaal. • wonder oor/bevraagteken/beskryf tipiese tienerkwessies. • is (ook) ontevrede met haar ouers en huislike omstandighede. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Kandidaat kan ook voorbeelde van tienerkwessies noem.)*	1
2.8	• Dit was 'n geleentheid vir Gavin om sy optrede aan Hanna te verduidelik/te verduidelik waarom hy 'n afwesige pa was/dat hy tog lief was vir haar. • Dit het vir Hanna en Gavin die kans gegee om tyd saam deur te bring/mekaar beter te leer ken. • Dit het Hanna 'n geleentheid gebied om te sien dat Gavin eintlik 'n goeie/aangename mens is. • Gavin het die tyd op die berg net soveel lekkerder vir almal gemaak. • Gavin kon agterbly by die kinders toe die res moes vertrek. • Gavin het Margot gehelp om haarself te vergewe. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.9	Ek leer dat ... • ek nie namens ander mense mag besluit nie/ander mense moet toelaat om self te besluit of hulle van iets hou of nie. • ek nie my eie negatiewe opinie op ander mag oorplaas nie. • ek nie oor dinge moet besluit nog voor dit gebeur het nie. • mense se ervaringe van dinge verskil. • ek my vriendin/gesin nie so goed geken het as wat ek gedink het nie. • jou eie opinie oor mense nie noodwendig reg is nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.10	Die skrywer wil **beklemtoon** dat ... • kommunikasie tussen ouers en kinders belangrik/'n relevante kwessie is. • gesonde verhoudings deur goeie/eerlike kommunikasie gebou word. • daar gereelde kommunikasie tussen ouers en kinders moet wees. • dinge uitmekaarval as daar nie goeie kommunikasie is nie. • mense mekaar eers regtig leer ken wanneer daar goeie kommunikasie is. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.11	• 'n Mensvreterplant het Fabienne se ma ingesluk. • Fabienne se pa het verdwyn. • Fabienne het eers teen dagbreek teruggegaan hotel toe. • Hanna het Fabienne agtergelaat. *(Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeure wat op die korrekte plek is.)*	1 1 1 1

2.12	• Fabienne was ...
	  ○ nie 'n regte karakter in die roman nie.
	  ○ Hanna se alter-ego.
	  ○ een van die karakters in Hanna se verhale.
	  ○ 'n karakter wat Hanna in haar verbeelding uitgedink het.
	• Sharon was Hanna se beste vriendin.
	(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)
		1

2.13	C/Hanna jaloers was op Yann en Sharon se verhouding.	1
2.14	Sharon en Fabienne ... • was mooi/aantreklik/het 'n mooi glimlag/perfekte tande gehad. • was kinders van ryk ouers. • se ouers het goeie/normale werke gehad. • het in groot/mooi/moderne huise met mooi tuine gewoon. • het elkeen net een sussie/normale/klein gesinne. *(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
2.15.1	geïrriteerd was omdat Anna oral saam met hulle gegaan het	1
2.15.2	Fabienne ... • wou alleen saam met Jan wees. • was bang dat Jan van Anna gaan hou/Anna bo haar sou verkies. • wou nie Jan se aandag met Anna deel nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 2.15.1 moet reg wees om die punt by VRAAG 2.15.2 te verdien.)*	1
2.16	misluk	1
2.17	• lees • verhale/gedigte skryf • in haar verbeelding leef • tyd saam met Sharon deurbring • alleen wees *(Enige DRIE of soortgelyk aan bogenoemde)*	3

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.18	Fabienne ... • het net aan haar eie belange gedink/gedink aan wat sy wou hê/doen/ bereik. • het haar beste vriendin in haar uur van nood alleen gelos. • gebruik die woorde om Jan te probeer manipuleer om eerder saam met haar te gaan dans. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.19	• Hanna se verhale lewer kommentaar oor haar omstandighede/ verduidelik hoe Hanna oor haar omstandighede voel. • Dit gee vir ons 'n idee van wat Hanna eintlik uit die lewe wil hê/wat haar dryf. • Dit openbaar Hanna se hartsbegeerte aan die leser. • Dit bou spanning in die verhaal op. • Dit dui op Hanna se (ongelooflike) skryftalent. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.20	• Ek sou my vriendskap met Fabienne bo my gevoelens vir Jan plaas. • Ek sou vir Fabienne vertel wat Jan vir my vertel het sodat sy die waarheid kon weet. • Ek sou nie my vriendin se gevoelens seermaak deur by haar kêrel betrokke te raak nie. • Ek sou vir Jan gevra het om te loop/hom vermy sover ek kon. • Ek sou nie meer so baie tyd saam met Jan deurbring nie. • Ek sou dit so aanvaar het, want ek verdien ook liefde. • As ek dieselfde gevoel het as Jan, sou ek die verhouding 'n kans gegee het. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
		[35]

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG 3: *MEEULANDERS* – Esta Steyn

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
3.1.1	Silkwood	1
3.1.2	navorsing/sketse	1
3.1.3	hoofman/kaptein/bestuurder	1
3.1.4	Camilla	1
3.2	• Jacob het nie verwag dat die navorser/Ryna 'n vrou sou wees nie./Jacob het 'n man verwag. • Jacob het nie gedink dat die navorser drie jaar sou bly nie. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
3.3	Ryna het teleurgesteld/sleg/ontevrede/ontmoedig gevoel./Ryna het teleurgesteld/ontevrede na Jacob gekyk. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
3.4	• Jacob was ontevrede/ongelukkig dat Ryna op die eiland was,✓ maar hy het (nogtans) seker gemaak dat sy niks oorkom nie/na haar welsyn omgesien.✓ • Jacob praat gedurig kortaf/onvriendelik met Ryna,✓ maar hy het tog aandag gegee aan belangrike dinge wat haar geraak het.✓ *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
3.5.1	D/Ryna het besef dat 'n mens 'n permit nodig het om in Salamanderbaai te woon.	1
3.5.2	C/Ryna het standpunt ingeneem teen Jacob.	1
3.5.3	A/Ryna het geweet dat sy onlosmaaklik deel van Meeuland geword het.	1
3.5.4	B/Ryna het besef dat Elsabet baie swaarkry.	1
3.6	C/daar in 'n kort tyd 'n mooi band tussen hulle ontwikkel het.	1
3.7	Die skrywer wou ... • **wys/beklemtoon/uitlig** dat Ryna haar ou lewe agtergelaat het en 'n nuwe lewe op Meeuland begin. • Ryna se nuwe begin **beklemtoon/uitlig.** • Ryna se gedagtes **beklemtoon/uitlig.** *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
3.8	• Daar was niks meer oor vir Ryna in die Kaap nie. • Ryna se man en kind was dood. • Ryna het haar gesin/alles wat vir haar kosbaar was (in die brand) verloor. • Ryna wou wegkom van al die slegte herinneringe/negatiewe dinge wat haar man gedoen het. • Ryna wou nie die hele tyd deur die media gepla word nie. • Ryna kon nie 'n nuwe begin op 'n ou plek maak nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
3.9	• Meeuland is weg van die vasteland/afgesonder/'n plek waar Ryna onbekend is. • Op Meeuland het niemand iets van haar en haar ou lewe geweet nie. • Meeuland was 'n eenvoudige plek. • Meeuland het weer vir Ryna 'n doel in die lewe gegee. • Op Meeuland was sy na aan die natuur. • Ryna kon meer tyd aan haar kuns/stokperdjie/navorsing bestee. • Niemand op Meeuland het geweet waarom sy regtig daar was nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
3.10	Ek kan leer dat ... • ek nie moet toelaat dat mense se onvriendelike/onaangename/ ongasvrye optrede my wegdryf nie. • ek betrokke kan raak by ander mense se probleme om myne ligter te maak/dat my situasie ander dalk kan help. • ander mense se wyshede my kan help om te herstel. • ek my nie moet afsluit van ander mense nie. • ek weer iets moet kry om voor te leef/verantwoordelik voor te wees. • daar altyd weer 'n kans vir liefde/die versorging van ander is. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
3.11	• Ryna het vir Doreen van Vincent en Ronnie vertel. • Ryna het by Salamander-Suid begin skoolhou. • Ryna en Elsabet het na die doop van Sheila Song II saam gekuier. • Ryna het by Fred gehoor van die Fortune wat besig was om olie te stort. *(Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeure wat op die korrekte plek is)*	1 1 1 1
3.12	• navorsing • kusvoëls • die onderwys • kuns *(Enige DRIE)*	3
3.13	gedink het sy weet nie wat regtig aangaan nie	1
3.14	D/dat sy bewus was van die gevaar waarin die pikkewyne was.	1
3.15	Toe Elsabet probleme/moeilikheid gehad het, het sy teruggegaan Meeuland toe. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
3.16.1	vir haar omgegee het	1
3.16.2	Janka is later deur Ryna versorg/was baie gelukkig met Ryna in haar lewe. *(Of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 3.16.1 moet reg wees om die punt by VRAAG 3.16.2 te verdien.)*	1

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
3.17	In die uittreksel is ... ✓ • daar skielik baie mense op Meeuland. • daar vreemde mense op die eiland. • daar baie doenigheid. • daar spanning in die lug. • almal bewus van die groot probleem vanweë die besoedeling. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)* Gewoonlik ... ✓ • is daar (baie) min mense op Meeuland. • is dit net bekende mense wat na die eiland toe kom. • is dit stil en rustig op die eiland. • is alles onder beheer. • versorg die mense self die malgasse. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Verwys na die Algemene Nasienriglyne.)*	2
3.18	Janka moes ook Kaap toe gaan om gered te word/gesond te word/te herstel/'n operasie te ondergaan/weer te kon loop. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
3.19	• Dit is die manier hoe kinders/maats/familie met mekaar praat. • Dis tipies van seuns om meisies te terg/sarkasties te wees. • 'n Mens kan verstaan dat Janka haar speelding/maatjie sou verdedig. • Dis tipies van 'n klein dogtertjie soos Janka om parmantig/snipperig te wees. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

3.20	• Ek het geleer ...
	  ○ van die (ernstige) gevolge van oliebesoedeling.
	  ○ dat daar mense/instansies is wat die pikkewyne help/vir die natuur omgee.
	• Dit moedig my aan/motiveer my om ook my deel vir natuurbewaring te doen.
	(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)
		1

		[35]

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG 4: ***LIEN SE LANKSTAANSKOENE – Derick van der Walt***

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
4.1.1	woonstel	1
4.1.2	kos	1
4.1.3	Jakaranda	1
4.1.4	Wouter	1
4.2	In Lien se lewe ... • was daar (ook) dinge wat haar hartseer maak. (Voorbeelde kan gegee word, bv. pa wat in die tronk is en hulle moes verhuis na 'n woonstel/nuwe skool of afwesigheid van ouers/haar pa het ook haar liefde verloor as gevolg van sy misdaad./Lien se ma het nie haar probleme in die gesig gestaar nie./Lien se ouers is nie bymekaar nie.) (Dit is 'n *corny* liedjie.) ✓ • het drank (ook) 'n rol gespeel/het haar ma (ook) gedrink om van haar probleme te vergeet. *(whisky by the bottle)* ✓ *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
4.3	• Die liedjie gaan oor hartseer sake/**hartseer** musiek. • Die musiek laat die luisteraar **hartseer** voel/huil. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
4.4	• Tannie Bets het met haar gewig gesukkel/Weigh-Less bygewoon om gewig te kan verloor,✓ <u>maar</u> sy het lekker eetgoed gekoop/nie dieetkos gekoop nie/kos gekoop wat nie goed is vir haar gewig nie/gebraaide hoender gekoop.✓ • Tannie Bets het baie kos by die winkel gekoop,✓ <u>maar</u> haar yskas was reeds vol kos.✓ *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Verwys na die Algemene Nasienriglyne. Die ironie moet duidelik wees.)*	2
4.5.1	C/Lien het besluit om die rol van Weird Maria te vertolk.	1
4.5.2	B/Lien het geleer dat geld hard praat.	1
4.5.3	E/Lien moes aan allerhande maniere dink om geld vir kos te verdien.	1
4.5.4	A/Lien het besef dat sy nie die enigste kind met 'n afwesige ouer was nie.	1
4.6	B/kinders wat gedwing word om ouerlike pligte oor te neem.	1
4.7	• Daar is nie ander werk om te doen/werksgeleenthede nie. • Mense verloor hulle werk/raak werkloos. • Party mense het nie die opleiding/vaardighede om 'n eie besigheid te begin nie/werk te kry nie. • Mense het afhanklikes vir wie hulle moet sorg. • Mense weet nie wat anders om te doen om geld te maak nie/kry nie ander werk nie. • Dit is gewoonlik die maklikste/gemaklikste/vinnigste uitweg om geld te maak. • Baie mense kry finansieel swaar/het nie geld nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
4.8	• Die woorde ... ○ lig belangrike aspekte in die roman uit. ○ belig die kern van die roman. ○ pas by dinge wat in hierdie roman gebeur. • Lien het gaan bedel sodat sy vir haar afhanklikes kon sorg/was in dieselfde situasie as die vrou./Lien en haar ma en boetie was ook drie mense wat gesukkel het. • Vir Lien was enige donasie ook 'n verligting. • Lien se ma het haar werk verloor. • Ander mense het Lien-hulle op verskillende maniere gehelp. • Dit was basies wat Lien op haar plakkaat kon skryf/wat in Lien se lewe aangegaan het. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Kandidaat kan oorkoepelend antwoord of na spesifieke woorde verwys.)*	1
4.9	• Die skrywer wil die leser voorberei/sinspeel op die feit dat Lien later in die roman self begin bedel het./Dit voorspel die gebeure later in die verhaal. • Dit gee vir Lien die plan om ook self later te bedel/geld te maak. • Dit skep afwagting/spanning. • Dit wys vir Lien dat ander mense ook swaarkry. • Dit laat die leser wonder wat hy/sy self sou doen as die nood groot was. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
4.10	Ek dink tannie Bets het vir Lien geleer ... • om hulp/ondersteuning te (kan) vra as jy sukkel of probleme het. • dat dit nie beteken dat jy swak is as jy hulp vra nie. • dat dit verstandig/verantwoordelik is om hulp te vra. • dat as jy nie vra nie, sal mense nie weet dat jy hulp nodig het nie. • om dankbaar te wees vir mense wat bereid is om te help. • om positief te bly/om nie toe te laat dat jou omstandighede jou onderkry nie. • om haar probleme te konfronteer/aan te spreek/daaroor te praat. • om klein vreugdetjies raak te sien. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
4.11	• Lien het haar werk by Millennium Creations verloor. • Lien het 'n pruik geleen en begin bedel. • Lien het gehoor hoe Hein mondfluitjie speel. • Hein se ouers het Lien opgelaai toe sy in die reën huis toe gestap het. *(Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeure wat op die korrekte plek is.)*	1 1 1 1
4.12	• Albei die pa's was afwesig/was nie betrokke by hulle kinders se grootword nie/het hulle kinders min gesien. • Lien se pa was in die tronk. Miemie se pa was gereeld weg vir werk/ was net in sy kantoor wanneer hy by die huis was. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
4.13	B/Sy het haar rol as versorger ernstig opgeneem.	1

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
4.14	Lien het ... ✓ • teruggegaan na hulle ou woonbuurt. • dit oorweeg om die tweeling te bel/kon nie haar ou vriende vergeet nie. • nie met die kinders by die nuwe skool gemeng nie. • haar van alle aktiwiteite onttrek. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)* Braam het ... ✓ • na die video's van hul ou lewe gekyk. • 'n nuwe vriend, Deon, gekry. • deel geword van die nuwe skool/krieket gespeel. • opgetree asof hulle vorige lewe nie bestaan het nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
4.15.1	hom uit die werklike situasie met hulle ma onttrek het.	1
4.15.2	• Braam wou nie oor sy ma praat nie. • Lien moes alles uit hom trek. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 4.15.1 moet reg wees om die punt by VRAAG 4.15.2 te verdien.)*	1
4.16	bang was dat sy dalk slegte nuus kon hoor.	1
4.17	• Musiek/Sy het graag musiek/Norah Jones/haar ma se klavierstuk geluister. • Reis/Sy wou graag reis/ander plekke sien/het graag biblioteek toe gegaan/gaan navorsing doen oor plekke wat sy oorsee wou besoek. • Drama/Sy het daarvan gehou om op die verhoog te speel/na gedigte te luister. • Vriende/Lien het daarvan gehou om tyd saam met Wouter/Miemie/ Hein deur te bring. • Lien het van die gedigte gehou wat Mr. MacMillan vir hulle lees. • Lien het van Mr. MacMillan se kleredrag gehou. • Lien het van hulle ou huis/woonbuurt gehou. • Lien het van haar agtiende verjaarsdagpartytjie gehou. *(Enige DRIE of soortgelyk aan bogenoemde)*	3
4.18	• Braam is nie regtig dom nie. • Braam was nie lus om veel te praat nie. • Braam was besig om televisie te kyk/wou nie uitbrei nie. • Braam het nie geweet wat Lien vra nie./Lien het gesê "en" en niks verder gevra nie. • Lien het nie haar vraag duidelik gevra nie. • Lien was gefrustreerd/angstig/ongeduldig/het haar frustrasies/ angstigheid oor hulle ma op Braam uitgehaal. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
4.19	• Dit beklemtoon/versterk ... ○ Lien se onsekerheid/senuweeagtigheid/benoudheid/ontsteltenis oor haar ma se toestand/die toekoms. ○ Lien se verwardheid/dat Lien nie geweet het wat om te verwag nie. ○ dat Lien nie seker was of dinge nou beter sou wees nie/haar ma nugter sou bly nie. ○ die feit dat Lien nie vertroue in haar ma het nie/die vertroue wat herstel moet word. • Dit laat die leser wonder/dink of die ma regtig gaan ophou drink/hulle situasie gaan verander. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
4.20	Ek sou ... • dieselfde gedoen het/my ook onttrek het. • my suster meer in die huis gehelp/ondersteun het. • probeer het om ook iewers sakgeld te verdien. • my ma aangespreek het. • met iemand oor my verlede gaan praat het. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
		[35]

	TOTAAL AFDELING A	**35**

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

AFDELING B: DRAMA

VRAAG 5: POPPIE, DIE DRAMA – Elsa Joubert en Sandra Kotzé

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
5.1.1	Kaap/Nyanga	1
5.1.2	pas/paswet(te)	1
5.1.3	maande	1
5.1.4	Mrs. Swanepoel	1
5.2	• Dit verduidelik die karakters se aksies. • Dit sê wat die karakters op die verhoog doen. **(Aksies/handelinge)** • Dit wys die emosies van die karakters deur hulle aksies. **(Oordrag)** *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde.)*	1
5.3.1	E/Poppie-hulle het in slegte omstandighede gebly.	1
5.3.2	D/Poppie en haar mense het in vrees geleef vir die polisie.	1
5.3.3	A/Poppie het ophou baklei en gedoen wat hulle gesê het sy moes doen.	1
5.3.4	C/Poppie het nou meer kinders gehad om te versorg.	1
5.4	D/dalk eendag in groot moeilikheid beland.	1
5.5.1	simbolies	1
5.5.2	Jakkie baklei vir vryheid/geregtigheid/beter lewensomstandighede/die wegval van die pas(wette). (Jakkie gooi nie die klippe fisies/letterlik teen die wet/papier nie.) *(Of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 5.5.1 moet reg wees om die punt by VRAAG 5.5.2 te verdien.)*	1
5.6	Jakkie het nie net vir Poppie en haar kinders baklei nie, maar vir almal wat ... • 'n moeilike/onregverdige lewe gelei/omstandighede gehad het. • deur onregverdige wette onderdruk is. • gesukkel het om werk te kry as gevolg van die wette/pas/permitte. • na 'n beter/veiliger toekoms gesmag het. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
5.7	Poppie is selfsugtig omdat... • sy nie al een is wat 'n sukkelbestaan gevoer/swaargekry het nie. • ander mense soortgelyke of selfs erger probleme as sy moes deurmaak. • sy hier nie oor ander mense se swaarkry bekommerd was nie, maar net oor haar eie. • sy vergeet het dat haar familie tog altyd daar was vir haar. • sy wou gehad het dat die verandering vroeër moes plaasvind sodat sy nie deur al die moeilikheid moes gaan nie/Lambertsbaai moes verlaat het nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
5.8	• Stone se dood. • Poppie moes Lambertsbaai verlaat/Ciskei toe gaan/in Mdantsane gaan bly. • Poppie het haar eerste kind verloor. • Poppie moes haar kinders wegstuur van haar af. • Poppie moes lang ure werk/weg wees van haar mense af/ver ry om by haar werk uit te kom/kon partykeer net naweke haar familie sien. • Vukile is dood. • Poppie het min geld verdien. • Poppie moes skool verlaat om Ma Lena se kinders op te pas. • Poppie het baie gesukkel om haar papiere/pas/permitte uit te sorteer (sodat sy in die Kaap kon aanbly/kon werk kry). *(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
5.9	Mosie het gevoel dat... • daar uiteindelik iets gaan gebeur wat hulle lewens beter sou maak. • iemand uiteindelik opgestaan het vir wat reg is/teen die ongeregtigheid. • daar 'n nuwe/beter toekoms aan die ander kant van die riots gewag het. • dinge uiteindelik gaan verbeter/verander. • die verandering waarna hulle so lank gesmag het, uiteindelik aan die gebeur is/verandering op die horison was. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
5.10	Ek leer dat... • dit nie altyd so slim is om saam met die groep te beweeg nie. • ek my eie kop moet volg. • ek nie onverantwoordelik moet optree nie/moet dink voor ek doen/besef dat my aksies nagevolge het. • ek my by my eie sake moet bepaal/ander mense moet toelaat om hul eie dinge te doen as dit niks met my te doen het nie. • ek nie die gereg moet uittart nie/ek die gereg/wet moet respekteer. • ek moet opstaan vir geregtigheid. • ek moet weet waarvoor ek myself inlaat. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
5.11	• Plank was dronk en is deur die kinders geslaan. • 'n Dwaalklip het Vukile tydens die Kersdag-riots van 1976 getref. • Die nylons het Ma Lena en Baby kom haal vir ondervraging oor Jakkie. • Poppie het aanvaar dat die Here in beheer is van almal se lewens. *(Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeure wat op die korrekte plek is.)*	1 1 1 1
5.12	**Hoedjie** het haar geleer ... • dat dit belangrik is om haar papiere/pas te kry/in orde te hou/altyd by haar te hê. • waarheen sy moes gaan om die pas/papiere uit te sorteer.	3

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
	Ouma Hannie het haar geleer ... • van die Xhosa-geloof/tradisies. • om liedjies/gesange te sing. • hoe om hout op haar kop te balanseer. hoe om die lap vir haar kop te draai. **Poppie se skoonfamilie** het haar geleer hoe om ... • suurpap/ukukola op die tradisionele manier te maak. • mielies te maal. • koring te bhula. • water te skep. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die kandidaat verdien slegs EEN punt vir EEN ding wat per karakter geleer is.)*	
5.13	Poppie het geglo dat Bonsile nie betrokke was by Jakkie se probleme nie, ✓ maar hy is juis die een wat Jakkie gehelp het om oor die grens te kom.✓ *(Of soortgelyk aan bogenoemde. Sien Algemene Nasienriglyne.)*	2
5.14	te baklei	1
5.15	D/geweet het haar broer hou iets van haar af weg.	1
5.16	• **Voordat** sy gehoor het dat Bonsile gevang is, was Poppie tog bekommerd oor wat met Jakkie sou gebeur/dat hy sleg behandel sou word deur die polisie.✓ • **Nadat** sy die nuus gehoor het, was sy baie kwaad/ongelukkig/ teleurgesteld dat Jakkie haar kinders betrokke gekry het/het sy nie meer omgegee of die polisie hom sou vang nie.✓ *(Of soortgelyk aan bogenoemde. Sien Algemene Nasienriglyne.)*	2
5.17	• Poppie het geglo dat hulle 'n veiliger/rustiger/gelukkiger lewe sou hê. • Dit sou hulle beskerm teen die onluste wat in die stede gebeur het. • Hulle sou nie deel geword het van die slegte dinge wat ander mense gedoen het nie/wat die riots mense laat doen het nie. • Hulle sou nie sleg deur die polisie behandel word soos die mense in die townships nie/blootgestel wees aan die manier waarop die polisie mense behandel het nie. • Poppie het geglo dat hulle geleerdheid in Mdantsane kon kry. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
5.18.1	Mosie het ... • seker gemaak Poppie was voorbereid om die nuus te hoor. • haar nie onverhoeds met die nuus betrap nie/nie dadelik net die nuus uitgeblaker nie. • haar nie laat skrik nie. • haar gevoelens gespaar/haar nie met die nuus seergemaak nie. • seker gemaak dat sy verstaan wat gebeur het. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
5.18.2	• Dit moes moeilik wees om vir jou eie suster te sê dat haar seun (en dogter) in hegtenis geneem is. • Hy het ook 'n band met Bonsile (en Nomvula) gehad/hy was net so bekommerd oor hulle soos Poppie. • Dit is altyd moeilik om slegte nuus aan iemand oor te dra. • Mosie het geweet dat die nuus Poppie gaan seermaak/dat sy ongelukkig gaan wees/bekommerd gaan wees oor haar kind(ers)/ geskok gaan wees. (*Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
5.19	Die dramaturg se doel was om ... • die leser by die gebeure van die tyd te betrek. • die leser te laat verstaan waardeur die mense gegaan het. • die erns van die tyd te beklemtoon. • die leser die vrees en angs van die mense te laat voel. • die mense in te lig/bewus te maak van die ongeregtighede van die tyd. • op die leser se emosies te speel. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
		[35]

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG 6: *PALJAS* – Chris Barnard

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
6.1.1	stasiemeester/stasiebestuurder	1
6.1.2	ongelukkig/hartseer/gefrustreerd/eensaam *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
6.1.3	(Ou) Dokter	1
6.1.4	skuur	1
6.2	• Dit verduidelik die karakters se aksies. • Dit sê wat die karakters op die verhoog **doen**. **(Aksies/handelinge)** • Dit wys die **emosies** van die karakters/wat die karakters **voel** (deur hulle aksies.) **(Oordrag)** *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
6.3.1	D/Willem het geleer dat hy Manuel kon vertrou.	1
6.3.2	A/Willem kon op 'n manier weer kommunikeer.	1
6.3.3	B/Willem het dit reggekry om sy gesin saam te laat kuier.	1
6.3.4	C/Willem het teen die skuur se muur geteken.	1
6.4	C/regtig vir haar omgegee het.	1
6.5.1	simboliese	1
6.5.2	Die afstand tussen Emma en Willem is groot wat wys dat sy haar eenkant hou/afstand hou van die gesin/haarself nie as deel van hulle sien nie/nie deel van die gesin wil wees nie/nie met haar gesin wil meng nie/ongelukkig met haar gesin is. *(Of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 6.5.1 moet reg wees om die punt by VRAAG 6.5.2 te verdien.)*	1
6.6	• Hendrik was kwaad oor die trein wat sonder sy wete daar aangekom het./Hendrik was kwaad omdat niemand hom van die trein laat weet het nie. • Hendrik het almal gebel om uit te vind waar die trein vandaan kom. • Hendrik was net so verbaas soos al die ander om die trein daar te sien. • Daar was niemand by die trein wat vir hom kon sê wat gebeur het nie. • Hendrik het self gesê dat hy van niks geweet het nie/dat niemand hom daaroor ingelig het nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
6.7	• Die gesin is op 'n vreemde manier wakkergemaak. • Daar was vreemde geluide op 'n stasie wat gewoonlik dooierig is. • Almal was vroeër as gewoonlik wakker. • Hendrik het oral rondgeloop met sy haelgeweer. • Die gesin se normale oggendroetine is omvergegooi. • Willem mag nie alleen bus toe geloop het nie. (*Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)*	2

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
6.8	• Dit beklemtoon die hele idee van iets anders/vreemds wat gaan gebeur. • Dit plaas die fokus op die magiese wat verder gaan ontplooi. • Dit wys vooruit op die verandering wat gaan kom. • Dit versterk die gesin se gevoel van onsekerheid. • Dit versterk die atmosfeer. • Dit beklemtoon die ongeloof oor die vreemde geluid. • Dit skep afwagting/spanning. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
6.9	Dit is gepas, want ... • dit was vroeg in die oggend/hulle was nog nie heeltemal wakker nie. • hulle het onseker op die werf rondgeloop. • hulle het nie heeltemal begryp/verstaan wat om hulle aangaan nie. • alles wat hulle geken het, het skielik vreemd gevoel. • hulle kon nie glo wat hulle sien en hoor nie. • hulle het nie geweet wat om te verwag nie/was bang vir wat buite die huis kon wees. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
6.10	Ek kan leer dat ek ... • altyd eers my feite agter mekaar moet kry voor ek kwaad word. • nie oorhaastig moet reageer as iets vreemds in my lewe gebeur nie. • mense 'n kans moet gee om te verduidelik. • eers moet dink voor ek doen/optree/dinge sê. • nie altyd die ergste moet verwag nie. • moet aanvaar dat foute kan insluip. • nie so fyngevoelig moet wees oor dinge wat met my gebeur nie. • oop moet wees vir verandering/dinge wat dalk kan skeef loop in my lewe. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
6.11	• Nollie het met sy fiets agter Emma aangery om met haar te gesels. • Nollie het op Emma afgekom terwyl sy in 'n sinkbad gesit het. • Nollie en Emma het saam by die waterstroompie gesit en gesels. • Nollie en Emma het saam Volstruisdans toe gegaan. *(Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeure wat op die korrekte plek is.)*	1 1 1 1
6.12	**Katrien het vir Emma** ... • geleer om klavier te speel. • sterk waardes geleer oor om getrou te wees aan jou man. • geleer om hardwerkend/behulpsaam te wees. **Hendrik** het vir haar geleer om versigtig te wees vir uitlanders/slegte mans. **Nollie** het haar geleer ... • wanneer die perdeblomme bloei. • van uithouvermoë/geduldig wees/aanhouer wen. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die kandidaat verdien slegs EEN punt vir EEN ding wat per karakter geleer is.)*	3

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
6.13	verbaas	1
6.14	C/gehoop dit help haar om weer gelukkig te wees.	1
6.15	• Emma wil nie vir Willem teleurstel deur nie klavier te speel nie,✓ tog is sy onseker of sy dit sal kan doen/moet doen/voel sy dat sy dit nie meer kan doen nie.✓ • Emma wil vir Willem gelukkig maak,✓ maar terselfdertyd is sy onseker of dit die regte ding is om te doen/regte tyd is daarvoor.✓ *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Sien algemene NASIENRIGLYNE)*	2
6.16	• **Voordat** die paljas begin werk het, was Emma afsydig/het nie met die gesin gemeng nie/het haar eie ding gedoen/was gereeld kwaad/het nie klavier gespeel nie/wou niks van Nollie weet nie/wou nie eendag trou nie.✓ • **Nadat** die paljas gewerk het, was Emma meer betrokke by die gesin/het meer gereeld gelag/het weer begin klavier speel/het belangstelling begin toon in Nollie.✓ *(Of soortgelyk aan bogenoemde. Sien Algemene Nasienriglyne)*	2
6.17	• Dit was nie meer nodig vir die gesin om so bekommerd oor hom te wees/bang te wees ander mense gaan lelik wees met hom/hom spot nie. • Willem sou met sy gesin kon praat oor die dinge wat hom bang maak./Sy gesin sou hom beter verstaan. • Hy sou nie meer so afhanklik van hulle wees nie./Hy kon nou maats maak buite die huis. • Die mense sou hulle nie meer snaaks aankyk nie. • Die mense sou besef dat hulle oordeel oor die McDonalds verkeerd was. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
6.18.1	Dit **beklemtoon** dat Emma ... • nog onseker was om te speel/eers haar selfvertroue wou terugkry. • eers seker wou maak dat sy emosioneel gereed was/sterk genoeg was/die moed gehad het om die nuwe fase in te gaan. • lanklaas gespeel het en nie seker is of sy nog kon nie/kon onthou hoe om dit te doen nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
6.18.2	Ek is/was ... • gelukkig om te sien hoe die gesin weer heel word/die gesinsbande herstel. • emosioneel oor Emma wat iets gespeel het waarvan haar pa/Hendrik gehou het. • opgewonde om te lees dat Emma weer iets gedoen het waarvan sy gehou het. • bly dat Emma weer iets gedoen het wat haar ma vir haar geleer het. • gelukkig dat sy Willem nie teleurgestel het nie. • nie deur hierdie toneel geraak nie. • verlig om te sien hoe Emma emosioneel sterker geword het. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

6.19	Die woorde sê vir my dat ... • daar tye gaan wees wanneer dinge nie reg verloop nie, maar ek moet aanhou/deurdruk/nie tou opgooi nie. • net omdat ek foute begaan het, beteken dit nie ek kan dit nie regstel en vorentoe beweeg nie. • ek uit my foute moet leer. • almal foute maak, maar dit moenie as verskoning gebruik word nie. • dit moeilik is om oor/weer te begin, maar ek moet aanhou/deurdruk. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
		[35]

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG 7: *FIELA SE KIND, DIE DRAMA – Dalene Matthee*

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
7.1.1	Wolwekraal	1
7.1.2	pa/pappa/vader	1
7.1.3	Benjamin	1
7.1.4	twaalf/12	1
7.2	Dit beteken dat ... • die karakter die woorde nie op die verhoog sê nie/dit nie deel van die dialoog is nie. • die woorde vooraf op band opgeneem is en nou net gespeel word. • dit eintlik die karakter se gedagtes is/dit aandui wat die karakter dink. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
7.3.1	C/... en 'n wit kind op die Komoeties se werf gesien.	1
7.3.2	A/... en het besluit om met die magistraat te gaan praat.	1
7.3.3	E/... en het só seker gemaak dat Fiela nie met die saak kon inmeng nie.	1
7.3.4	B/... en het vir Barta gesê om die seun met die blou hempie te kies.	1
7.4	A/op sy gevoel wou speel om haar te help.	1
7.5	sarkasties	1
7.6	• Fiela se besoek het nie uitgedraai soos sy gehoop het dit sou nie./Die konstabel het vir haar gesê dat die saak afgehandel is. • Fiela was onsuksesvol in haar poging om met die magistraat te praat/die klag teen die sensusmanne te lê./Die magistraat wou nie na haar luister nie/het klaar besluit./Die magistraat het die kind vir die ander ouers gegee. • Na al die moeite wat Fiela gedoen het om self Knysna toe te loop, kon sy nie met die magistraat praat nie. • Fiela se besoek het haar niks gebaat nie/het nie goed afgeloop nie/ wêreld is omgekeer. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
7.7	Die saak was **afgehandel** (en niks wat Fiela verder sou doen, sou dit verander nie).✓ Benjamin is saam met sy (**regte) ouers/**die bosvrou/die Van Rooyens Bos toe (en sou nie weer terugkom na Fiela toe nie).✓ *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
7.8	MAGISTRAAT: • Fiela het Benjamin nege jaar lank versorg/as haar eie kind grootgemaak. • Fiela was die enigste ma wat Benjamin geken het. • Benjamin was lank deel van die Komoetie-gesin/die saak het Fiela en haar hele gesin geraak.	1

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
	• Die magistraat moes na Fiela se kant van die saak ook geluister het/ haar nie net weggestuur het nie. • Fiela het ver geloop om in Knysna te kom/die magistraat kon haar ten minste kans gee om met hom te praat/dit sou net menslik wees om haar in te lig/haar 'n kans te gee. • Die magistraat het die kind laat kom/hom van Fiela se werf af gevat. • Daar is 'n belofte deur die sensusmanne gemaak dat hulle Benjamin Saterdag gaan terugbring, maar dit het nie gebeur nie./Fiela het nie geweet wat van hom geword het nie. • Niemand het haar ingelig oor wat in die hof gebeur het nie. • Die magistraat het nie al die inligting gehad nie. • Die magistraat het nie na Fiela geluister nie, omdat haar velkleur die besluit vir hom makliker gemaak het. BENJAMIN: • Fiela wou net aan hom verduidelik het wat gebeur het. • Fiela wou net seker maak dat hy verstaan het. • Fiela wou hom net groet. (*Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	
7.9.1	Fiela het ... • besluit om amptelik 'n klag te lê teen die sensusmanne wat nie haar kind teruggebring het nie/nie hulle woord gehou het nie. • twee keer te voet geloop om uit te vind waar Benjamin is/vir hom te baklei/haar kant van die saak te gaan stel/die magistraat te probeer oortuig dat hy 'n fout gemaak het. • nie teruggestaan toe die konstabel haar weggewys het nie/toe die magistraat gedreig het om haar uit die gebou te verwyder nie. • steeds probeer uitvind waar Benjamin is, al het die magistraat gesê sy mag nie. • Benjamin se goed Bos toe gevat, al het die magistraat gesê dat hy haar sou laat arresteer. • die Laghaanse se huurgrond vir Benjamin gekoop/met die volstruise geboer om die grond te kon koop. • aanhou hard werk om vir haar gesin te kon sorg. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
7.9.2	Ek voel jammer vir Fiela omdat sy ... • die sensusmanne geglo het toe hulle gesê het dat hulle Benjamin sou terugbring/deur die sensusmanne bedrieg is. • gehoop het dat die magistraat regverdig sou wees en na haar sou luister. • nie die kans gekry het om haar kant van die saak te stel nie. • nie behoorlik ingelig is oor wat in die hof gebeur het/watter besluit daar oor Benjamin geneem is nie. • nie kans gehad het om haar kind behoorlik te groet nie. • verbied is om ooit weer iets met Benjamin te doen te hê. • as moeder baie uitdagings moes trotseer, maar steeds nie haar (hans)kind kon terugkry nie. • haar kind verloor het. *(Enige EEN of soortgelyk aan die bogenoemde)*	1

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
7.10	Ek kan by Fiela leer dat... • dit partykeer beter is om net stil te bly/jou woorde te sluk/laag te buk as jy verleë is/die minste te wees. • nederigheid 'n goeie eienskap is om te hê/dit met tye belangrik is/beter is as om te wen/jy bereid moet wees om jouself voor mense te verneder as jy hulle nodig het. • jy moet dink voor jy praat. • jy nie oorhaastig moet reageer nie. • sekere situasies taktvol hanteer moet word. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
7.11	• Elias het vir Lukas gestuur om op Knysna na Nina te gaan soek. • Lukas het die spookskip by Noetzie gesien. • Lukas het vir Nina gevra om vir Elias te gaan sê hy is klaar met die Bos. • Lukas het Kaliel September ontmoet. *(Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeure wat op die korrekte plek is.)*	1 1 1 1
7.12.1	simboliese	1
7.12.2	• Nina het haar lewe/kinderjare/verlede in die Bos agtergelaat. • Nina het haar lewe in 'n nuwe rigting gestuur/het ander dinge leer ken. • Nina was tevrede met haar nuwe lewe. • Nina se lewe het verander/se bestaan het nie meer net om die Bos gedraai nie. • Dit het Nina se besluit om nie weer terug te gaan Bos toe nie, versterk. *(Enige EEN of soortgelyk aan die bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 7.12.1 moet reg wees om die punt by VRAAG 7.12.2 te verdien.)*	1
7.13	D/nie opgevoed is om te weet wat reg en verkeerd is nie.	1
7.14	**Elias** het hom geleer ... • hoe om met hout te werk/balke te maak. • om nie jou gesin sleg te behandel/te misbruik nie. **Nina** het hom geleer ... • van die lewe in die Bos. • oor die gevare wat die olifante/grootvoete inhou. • wat om te doen as die olifante/grootvoete hom sou jaag. • waar haar geheime plek in die Bos was/bottels waarmee sy musiek maak. • oor verskillende voëls en die geluide wat hulle maak. • dat Elias vinnig kwaad word/aggressief kan wees. • waar die pad uit die Bos is. • wat vriendskap is.	3

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
	Kaliel het hom geleer ... • dat Thesens 'n wit vlag hys as hulle werkers/arbeiders soek. • dat die skepe 'n goeie inkomste bied as jy aan hulle verkoop. • van die lewe by die see/dat jy soutbloed nodig het om op see te kan oorleef. • dat daar verskillende tipe skepe is en waar hulle vandaan kom/die stoomskepe as koolvreters bekend staan. • wat John Benn se rooi vlag vir die skepe beteken. • hoe om seekos (oesters) te vang/uit te haal, skoon te maak en te droog/om selfversorgend te wees. • om aan jou droom vas te hou. • om nie toe te laat dat jou omstandighede jou onderkry nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die kandidaat verdien slegs EEN punt vir EEN ding wat per karakter geleer is.)*	
7.15	• **Voordat** Nina terug is Bos toe, het Lukas haar slegs as sy suster gesien/het hulle 'n broer-suster verhouding gehad.✓ • **Nadat** Nina uit die Bos teruggekom het, het Lukas haar as 'n vrou gesien/besef hy het romantiese gevoelens vir haar gehad/lief is vir haar/het haar nie meer as nét sy suster gesien nie.✓ *(Of soortgelyk aan bogenoemde. Verwys na die Algemene Nasienriglyne.)*	2
7.16	Beide vroue het ... • hulle huise oopgemaak vir/hulle ontferm oor kinders wat nie hulle eie kinders was nie.✓✓ OF ○ **Fiela** het Benjamin voor haar deur gekry en as haar eie grootgemaak.✓ ***Miss* Weatherbury** het vir Nina werk gegee nadat sy by die skoolmeester weg is.✓ • probeer om die kinders in hul sorg goed op te voed/maniere te leer.✓✓ OF ○ **Fiela** het Benjamin leer lees en skryf en hom van die Bybel geleer. ✓ ***Miss* Weatherbury** het vir Nina geleer om soos 'n dame op te tree/reg te praat/op haar taal te let/naaldwerk te doen.✓ • hul aanneemkinders/optelkinders/hanskinders teen ongeregtighede probeer beskerm.✓✓ OF ○ **Fiela** het vir Benjamin baklei toe die sensusmanne/die reg hom van haar weggeneem het.✓ ***Miss* Weatherbury** het gekeer dat Elias aanhou om Nina se geld te vat.✓ *(Enige EEN wat na albei karakters verwys of soortgelyk aan bogenoemde)*	2

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
7.17	As *miss* Weatherbury se companion kon/sou Nina ... • meer met die mense in die dorpsgemeenskap meng/ander maniere/ gewoontes aanleer. • dalk iemand raakloop met wie sy kon trou. • vir haarself 'n naam in die gemeenskap maak. • 'n vrou van aansien word. • die geleentheid kry om meer vriende te maak. • se lewensstandaard verbeter/lewensuitkyk verbreed. • 'n veilige blyplek hê. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
7.18	• Ek kon verstaan waarom Lukas, wat in die Bos en op die plaas grootgeword het, so baie belanggestel het in die spookskip by Noetzie. • Ek kon verstaan waarom Lukas dadelik besluit het dat hy klaar was met die Bos/dadelik werk naby die see gesoek het. • Dit verklaar vir my waarom Lukas so graag wou leer roei/bereid was om vir min geld te werk as Kaliel hom sou leer roei/op die loodsboot wou werk. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
7.19	Lukas het ... • die goeie maniere en waardes wat Fiela vir hom geleer het, aanhou uitleef. • hard gewerk. • Elias en Barta met respek behandel, al was die omstandighede nie goed nie./Elias se reëls gevolg al het dit hom seergemaak. • probeer om die beste van die omstandighede te maak/nie weggeloop nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
		[35]
	TOTAAL AFDELING B:	**35**

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

AFDELING C: KORTVERHALE

VRAAG 8: *SPIEËLBEELDE*

8.1 'Rot in 'n val' – H. du Plessis

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
8.1.1 (a)	skool	1
8.1.1 (b)	inkopies	1
8.1.1 (c)	(Antie) Grace	1
8.1.1 (d)	vloere	1
8.1.2	Groot Penuel ... • het Lerato gereeld daaraan herinner dat sy die deure moet sluit. • het Lerato gewaarsku om nie vreemde mense (van die straat af) in die huis toe te laat nie. • het gebel om te hoor of Lerato veilig by die huis gekom het. • wou 'n hond kry. • het diefwering aan die vensters gesit. • het die huis verkoop en nader aan ander mense getrek. *(Enige DRIE of soortgelyk aan bogenoemde)*	3
8.1.3	bang	1

8.1.4	• Dit is snaaks, want sy ...
	  ○ was groot en sterk.
	  ○ was 'n gevaarlike vrou/misdadiger met 'n lang rekord.
	  ○ het Lerato met 'n mes gedreig.
	• Die rot was baie klein/skadeloos/mak.
	(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)
		1

8.1.5	D/terwyl Igundane daar was, sou Angelina op die stoel bly staan.	1
8.1.6 (a)	C/Daar het nie ander mense naby die Pitsoanes gebly nie.	1
8.1.6 (b)	E/Angelina het gehoor dat daar geld in die huis was.	1
8.1.6 (c)	A/Die rot het voorkom dat Angelina die geld kon steel.	1
8.1.6 (d)	B/Lerato het die ambulansdienste gebel.	1
8.1.7 (a)	• Lerato het Angelina glad nie geken nie. • Lerato se man/Groot Penuel het haar gereeld gewaarsku om nie vreemdes in die huis toe te laat nie. • Lerato het geen verwysing van waar Angelina gewerk het, gehad nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
8.1.7 (b)	Ek het geleer dat 'n mens ... • alles moontlik moet doen om jouself in jou eie huis te beveilig/jou huis se deure gesluit moet hou. • tyd moet afstaan/'n punt daarvan moet maak om jou deure te sluit. • nie vreemdes moet vertrou/in jou huis moet toelaat nie. • se lewe binne 'n minuut kan verander. • noodnommers byderhand moet hou. • eerder self die werk moet doen as om vreemdes toe te laat. • meer moet uitvind van iemand voor jy hulle in jou huis toelaat. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
8.1.8	Groot Penuel het ... • besef dat dinge baie anders kon gewees het/sy vrou dalk iets ernstigs kon oorgekom het. • altyd sy gesin se veiligheid in ag geneem. • geglo sy gesin sal veiliger wees as hulle naby ander mense is. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
8.1.9	Die skrywer **noem/beskryf/verduidelik/beklemtoon** dinge soos 'n rot in 'n val dit ervaar/as jy vasgevang is en nie kan wegkom nie, bv.: • Lerato se gevoelens van vrees/dat sy bang was. • Lerato se wens om te kon wegkom uit die situasie, maar sy kon nie. • Lerato het gebid. • Lerato sou na enigiets gegryp het wat haar uit die situasie kon help, bv. die rot. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Kandidaat kan ook voorbeelde gee.)*	1

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

8.2 'Die weldoener' – T.T. Cloete

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
8.2.1	Gawie was 'n ... • komponis. • koordirigent. • sangdosent (aan die Marin Marais-konservatorium). • orrelis in sy gemeente/het musiek gemaak. *(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
8.2.2 (a)	• Iemand het vir hom gesê dat hy vals sing. • Mense het vir hom gelag toe hy gesing het. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
8.2.2 (b)	emosionele	1
8.2.2 (c)	• Die jong man het gevoel dat hulle sy talent uitgelag het. • Dit het die jong man laat voel dat sy talent nie goed genoeg was om iets moois/musiek te maak nie. • Die jong man het gevoel sy sangtalent is nie goed genoeg om verder te studeer/'n operaster te word nie. • Die jong man wou nie meer sing nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 8.2.2 (b) moet reg wees om die punt by VRAAG 8.2.2 (c) te verdien.)*	1
8.2.3	Deel van Gawie se werk was ook om vir studente wat stemtoetse afgelê het/musiek wou studeer te moet sê as hulle nie goed genoeg is daarvoor nie. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
8.2.4	Gawie het nooit vir die jong man gesê wie hy is/wat sy naam is nie. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
8.2.5	C/besef het sy eie seun mag dalk later in dieselfde situasie beland.	1
8.2.6	• Die jong man het vir Gawie vertel waarom hy met iemand baklei het. • Gawie het vir die jong man vertel dat daar altyd mense sal wees wat jou kritiseer. • Die jong man wou op sy eie by sy huis kom. • Gawie het die jong man veilig in sy bed gekry. *(Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeure wat op die korrekte plek is.)*	1 1 1 1
8.2.7	• Die titel verwys na iemand wat ander mense help/goeie dinge vir ander mense doen.✓ • Gawie het die jong man op verskeie maniere gehelp, bv.✓ ○ met hom gesels. ○ hom moed ingepraat. ○ vir hom raad gegee. ○ hom teruggeneem huis toe. ○ hom verseker dat hy vir niemand sou vertel wat gebeur het nie. ○ sy klere gewas en dit op die draad gehang. ○ hom gehelp om sy nagklere aan te trek en in die bed gesit. *(Of soortgelyk aan bogenoemde. Kandidaat kan net noem dat Gawie op verskeie maniere gehelp het of spesifieke voorbeeld gee.)*	2

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

8.2.8	• Hy kon aangeval/beroof word op die verlate strand (terwyl hy geslaap het). • Hy was beseer/sy enkel was verstuit. • Hy was nie in 'n toestand om self by die huis te kon kom nie. • Hy kon verdrink het/iets onverantwoordeliks aangevang het. • Vriende tree nie so op teenoor mekaar nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
8.2.9	• Die huis was nie gesluit nie./Enige een sou by die huis kon inkom. • Die pa het geslaap en was nie eens bewus daarvan dat sy seun seergekry het nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
8.2.10	Ek het geleer dat ... • groepsdruk jou vinnig en maklik in probleme kan laat beland. • mense wat jy as vriende beskou, jou maklik aan jou eie lot sal oorlaat/jou nie altyd ondersteun nie/in sekere situasie net aan hulleself dink. • groepsdruk jou wys wie werklik jou vriende is/vir jou omgee. • jy jou eie besluite vir jou eie lewe moet neem. • jy in jou eie talente moet glo en alles doen om jou drome uit te leef, ten spyte van ander. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
		[35]
	TOTAAL AFDELING C:	**35**

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG 9: *VERSKUNS VIR EERSTE ADDISIONELE TAAL*

9.1 'Huiskat' – Elizabeth Eybers

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
9.1.1 (a)	luiperd	1
9.1.1 (b)	strek (hoog)/buig	1
9.1.1 (c)	buig/strek	1
9.1.1 (d)	fluwelig/fluweel	1
9.1.1 (e)	driehoek/driehoekige (gelaat)	1
9.1.2	D/te beklemtoon dat die kat haar hele lyf in die son wil laat bak.	1
9.1.3	• Volgens die titel het die huiskat nie 'n naam nie.✓ Sy is dus anoniem.✓ • Die titel verwys nie na 'n spesifieke kat nie.✓ Dit is dus 'n kat in die algemeen/dit kan enige kat wees; daarom noem hulle haar net "kat". ✓ • Die kat het nie 'n naam gekry nie/is anoniem,✓ want die kat is sonder 'n siel.✓ *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
9.1.4	"alle teerheid stuit" *(Penaliseer nie indien dit nie tussen aanhalingstekens is nie.)*	1
9.1.5 (a)	C/alliterasie	1
9.1.5 (b)	D/metafoor	1
9.1.5 (c)	A/vergelyking	1
9.1.5 (d)	B/assonansie	1
9.1.6 (a)	• Katte kan nie toegelaat word om net te vermeerder nie. • Kattegetalle moet in toom gehou word. • Baie katte word rondloperkatte/dra siektes oor. • Baie katte word nie versorg nie. • Dit is vir party katte se gesondheid/om mediese redes beter. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
9.1.6 (b)	• Dit druis in teen katte se natuurlike voortplanting. • 'n Kat moet toegelaat word om kleintjies te kry. • Die mens moenie die natuur se gang belemmer nie. • Dit is wreed. • Die kat sal nie die ekstase van ma-wees ervaar nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
9.1.7	"behoedsaam" *(Penaliseer nie indien die woord nie tussen aanhalingstekens is nie. Net een woord!)*	1
9.1.8	Die kat ... • ignoreer die spreker se hand. • maak haar oë toe. • loop net by die spreker verby. • kronkel/gaan by die spreker verby/maak seker dat sy nie vasgegryp word nie/bly buite bereik van die spreker. • het 'n smalende uitdrukking/uitdrukking van "ek wil nie naby jou wees nie". *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Aanvaar nie aanhalings nie; dit moet eie woorde wees.)*	1
9.1.9	Ek kan leer dat ... • katte nooit heeltemal mak word nie. • katte getrou aan hulle eie natuur bly. • katte doen wat hulle wil. • mense wat katte het, verantwoordelik teenoor hulle katte moet optree/hulle moet versorg. • katte se persoonlikhede verskil. • almal nie dieselfde oor katte voel nie. • omstandighede mense soms emosieloos/gevoelloos/bitter kan maak. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

9.2 'Palimpses' – Johann de Lange

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
9.2.1	• "Bome/**bome skryf** (teen die blou)"/"kreukellose lug/wat niemand verstaan nie" • **"stil is die bome"** *(Enige EEN. Penaliseer nie indien dit nie tussen aanhalingstekens is nie.)*	1
9.2.2	vernietiging	1
9.2.3	• Die bome word ... ○ (met byle) **afgekap/gevel.** ○ (by meulens) **gesaag**. ○ **gemaal.** ○ **gepulp**. ○ **geplet.** *(Enige DRIE of soortgelyk aan bogenoemde)* • Aanvaar (enige drie) aanhalings: "vel"; "saag"; "maal"; "pulp"; "plet" (aksiewoorde) • Indien die kandidaat reël 4 tot 7 direk aanhaal, sal die kandidaat 2 uit 3 verdien vir reël 5 (... vel die bome) en 6 (meulens saag ...).	3
9.2.4	• "stil" word herhaal. • Voorplasing van die woord "stil". • Inversie/omgekeerde woordorde • Daar is 'n kommapunt aan die einde van reël 8. • Daar is 'n komma in reël 9 na "stil". • Daar is 'n bladwit spasie/tipografiese wit tussen die twee strofes/ versreëls. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
9.2.5 (a)	• Die (harde) geluid/klank wat die tikmasjien maak as iemand daarop tik • Die tik-klank *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
9.2.5 (b)	• Mense tik nie vandag meer op sulke tikmasjiene nie. • Die tegnologie wat vandag deur digters/skrywers gebruik word, is byna geluidloos/maak nie geraas nie/kan skaars gehoor word. • Sommige digters gebruik pen en papier of 'n rekenaar. • Gewone mense maak poësie op straat (vergelyk *Wie' hy?).* *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
9.2.6 (a)	positiewe	1
9.2.6 (b)	• In hierdie strofe lees ons dat die produk wat van bome af kom/papier vir iets goeds gebruik word. • Papier, wat van bome af kom, word gebruik om iets anders mee te doen. • Die bome herleef deur die boodskap wat die digter op papier tik. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord op VRAAG 9.2.6 (a) moet reg wees om die punt by VRAAG 9.2.6 (b) te verdien.)*	1

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
9.2.7	• **Die bome** kan nie skryf nie/skryf nie regtig nie./Niemand kan lees/ verstaan wat die bome skryf nie, (want daar is nie regtig/fisies iets geskryf nie.)/Die bome skryf oor vernietiging./Die bome skryf dat die mense hulle vernietig/dat mense moet ophou om hulle te vernietig./ Die bome se geskryf is 'n hulproep/is desperaat./Die bome skryf iets figuurliks.✓ • **Die digter** skryf regtig iets/dra 'n boodskap oor./Ander mense kan lees/verstaan wat die digter geskryf het./Die digter laat die hout herleef/skryf oor herlewing./Die digter se boodskap is een van hoop./Die digter skryf letterlik iets.✓ *(Of soortgelyk aan bogenoemde. Sien die Algemene Nasienriglyne. Die verskil moet duidelik wees.)*	2
9.2.8	• **Die bome** ervaar pyn, want hulle word vernietig/afgekap.✓ • **Die digter** skryf oor die pyn wat die mensdom elke dag (fisies/emosioneel) ervaar/verteenwoordig die mensdom wat elke dag pyn in die lewe ervaar./Die skryfproses is pynlik.✓ *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
9.2.9	• **Fokus op tema:** Oral in die wêreld word bome vernietig en benut mense die produkte/papier wat van hout gemaak word/word die natuur vir menslike gewin uitgeroei./Herwinning vind oral plaas. • **Fokus op universeel:** Hierdie gedig spreek tot alle mense oral in die wêreld. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
9.2.10	Palimpses beteken dat daar herhaaldelik op iets/die perkamentrol geskryf kan word.✓ In hierdie gedig beskryf die digter die papier wat van hout af kom en dan weer benut/vir iets anders gebruik word.✓ *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
		[35]

	TOTAAL AFDELING D:	**35**
	GROOTTOTAAL:	**70**

Kopiereg voorbehou